

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (šiesta rozšírená komora)

z 31. mája 2018*

„Inštitucionálne právo – Európsky parlament – Rokovací poriadok Parlamentu –
Správanie poškodzujúce dôstojnosť Parlamentu a riadny chod parlamentnej činnosti –
Disciplinárne sankcie vo forme straty nároku na denný príspevok a dočasného prerušenia účasti na
všetkých činnostiach Parlamentu – Sloboda prejavu – Povinnosť odôvodnenia – Nesprávne
právne posúdenie“

Vo veci T-770/16,

Janusz Korwin-Mikke, bydliskom v Józefówe (Poľsko), v zastúpení: M. Cherchi a A. Daoût, advokáti,
žalobca,

proti

Európskemu parlamentu, v zastúpení: S. Alonso de León a S. Seyr, splnomocnení zástupcovia,
žalovanému,

ktorej predmetom je na jednej strane návrh založený na článku 263 ZFEÚ na zrušenie rozhodnutia predsedu Parlamentu z 5. júla 2016 a rozhodnutia predsedníctva Parlamentu z 1. augusta 2016, ktorým bola žalobcovi uložená sankcia vo forme straty nároku na denný príspevok na obdobie desiatich dní a dočasného prerušenia jeho účasti na všetkých činnostiach Parlamentu na obdobie piatich po sebe idúcich dní, a na druhej strane návrh založený na článku 268 ZFEÚ na získanie náhrady škody údajne utrpenej žalobcom následkom týchto rozhodnutí,

VŠEOBECNÝ SÚD (šiesta rozšírená komora),

v zložení: predseda komory G. Berardis, sudcovia S. Papasavvas (spravodajca), D. Spielmann, Z. Csehi a O. Spineanu-Matei,

tajomník: G. Predonzani, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 29. novembra 2017,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 1 Žalobca, pán Janusz Korwin-Mikke, je poslancom Európskeho parlamentu.
- 2 Na plenárnej schôdzi Parlamentu 7. júna 2016 (ďalej len „plenárna schôdza zo 7. júna 2016“), ktorého témou bolo „Súčasný stav externých aspektov európskeho programu o migrácii: pre novú dohodu o migrácii“, žalobca vyhlásil v poľskom jazyku:

„Problém nevzniká zo skutočnosti, že nás zaplavujú prisťahovalci, ale z toho, že sú to neprispôsobiví prisťahovalci. Nechcú byť zamestnaní v Bayerische Motorwerke, ani v Aldi. Boli im sľúbené vysoké príspevky a oni chcú poberať tieto vysoké príspevky. Už raz [som na nich poukázal], čo ma stálo 3 000 eur, ale istý konzský diplomat povedal, že Európa je zaplavená africkou stokou. Môžeme byť teda pyšní na to, že sme oslobodili časť Afriky od tejto stoky, ale našou povinnosťou je priviesť týchto ľudí k rozumu. Nuž nič nepresvedčí lepšie ako hlad. Treba im zastaviť vyplácanie príspevkov a prinútiť ich pracovať. A vzhľadom na to, že najlepším učiteľom je príklad, musíme im ísť príkladom a prestať vyplácať dávky aj nám samotným, pretože demoralizujeme aj našich vlastných ľudí.“
- 3 Po tomto vyhlásení podpredseda Parlamentu, ktorý viedol rokovanie, vyzval žalobcu, „aby sa na plénum obracal s rešpektom“. Ihneď potom jedna európska poslankyňa zdvihla modrú kartu a požiadala žalobcu, aby predložil dôkazy na podporu svojich tvrdení.
- 4 V odpovedi na túto výzvu žalobca vyhlásil:

„... Amerika bola tiež využívaná a jej rozvoj je vynikajúci. Naproti tomu odkazujem tu iba na názor jedného diplomata z Konga – krajiny, ktorá toho vie veľa o emigrácii v Afrike. Viem jedno: pokiaľ ľuďom platíme za ich nečinnosť, demoralizujeme ich. Treba zrušiť všetky príspevky. Ľudia musia žiť z práce, nie z príspevkov.“
- 5 Žalobca sa neskôr znovu ujal slova, aby spresnil anglický preklad slova použitého vo svojom výstupe.
- 6 Dňa 8. júna 2016 bol žalobca predvolaný predsedom Parlamentu na vypočutie, ktoré sa konalo 14. júna 2016.
- 7 E-mailom z 9. júna 2016 žalobca zaslal podpredsedovi Parlamentu, ktorý viedol predmetné rokovanie, film sprístupnený na internetovej stránke Youtube, v rámci ktorého možno počuť vyhlásenie konzského diplomata, na ktoré narážal vo svojom vystúpení zo 7. júna 2016.
- 8 Rozhodnutím z 5. júla 2016 (ďalej len „rozhodnutie predsedu“) predseda Parlamentu uložil žalobcovi sankcie vo forme straty nárokov na denný príspevok na obdobie desiatich dní a dočasného prerušenia jeho účasti na všetkých činnostiach Parlamentu na obdobie piatich po sebe idúcich dní bez toho, aby tým bol dotknutý výkon hlasovacieho práva v pléne.
- 9 Žalobca podal 18. júla 2016 vnútorné odvolanie na predsedníctvo Parlamentu proti rozhodnutiu predsedu, navrhujúc zrušenie sankcií, ktoré mu boli uložené, ako aj verejné ospravedlnenie predsedu Parlamentu pred Parlamentom za to, že voči nemu použil urážlivé výrazy.
- 10 Rozhodnutím z 1. augusta 2016 (ďalej len „rozhodnutie predsedníctva“), doručeným žalobcovi 2. septembra 2016, predsedníctvo Parlamentu potvrdilo sankcie uložené žalobcovi rozhodnutím predsedu.

Postup

- 11 Žalobca návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 2. novembra 2016 podal túto žalobu.
- 12 Všeobecný súd podľa článku 28 svojho rokovacieho poriadku na návrh šiestej komory rozhodol o postúpení veci rozšírenému rozhodovaciemu zloženiu.
- 13 Na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecný súd (šiesta rozšírená komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 89 rokovacieho poriadku vyzval Parlament, aby predložil niektoré dokumenty, a účastníkov konania, aby odpovedali na niektoré otázky. Účastníci konania vyhovelí týmto výzvam v stanovených lehotách.
- 14 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na ústne otázky, ktoré im položil Všeobecný súd, boli vypočuté na pojednávaní z 29. novembra 2017.

Návrhy účastníkov konania

- 15 Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zrušil rozhodnutie predsedu,
  - zrušil rozhodnutie predsedníctva,
  - nariadil náhradu finančnej a nemajetkovej ujmy spôsobených rozhodnutiami predsedu a predsedníctva, ohodnotených na sumu vo výške 13 060 eur,
  - zaviazal Parlament na náhradu trov konania.
- 16 Parlament navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol návrh na zrušenie rozhodnutia predsedu ako neprípustný,
  - zamietol návrh na zrušenie rozhodnutia predsedníctva ako nedôvodný,
  - zamietol návrh na náhradu škody ako čiastočne neprípustný a čiastočne nedôvodný,
  - zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.
- 17 Žalobca na pojednávaní vyhlásil, že sa vzdáva prvého žalobného dôvodu, keďže toto rozhodnutie predsedu bolo nahradené rozhodnutím predsedníctva, ktoré predstavuje konečné stanovisko Parlamentu, čo bolo zaznamenané v zápisnici z pojednávania.

Právny stav

O návrhu na zrušenie

- 18 Na podporu svojich návrhov na zrušenie žalobca uvádza štyri žalobné dôvody. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení článku 166 Rokovacieho poriadku Parlamentu (ďalej len „rokovací poriadok“), slobody slova a prejavu a povinnosti odôvodnenia. Druhý žalobný dôvod je založený na porušení článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“), všeobecnej zásady neustrannosti a povinnosti odôvodnenia. Tretí

žalobný dôvod je založený na porušení článku 6 EDLP, práva na obhajobu a článku 166 ods. 1 rokovacieho poriadku. Štvrtý žalobný dôvod je založený na porušení zásady proporcionality a zásady *ne bis in idem*, ako aj porušení povinnosti odôvodnenia.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 166 rokovacieho poriadku, slobody slova a prejavu a povinnosti odôvodnenia

- 19 Na úvod treba uviesť, že týmto žalobným dôvodom, rozdeleným na tri časti, žalobca uvádza v podstate porušenie svojej slobody prejavu, porušenie článku 166 rokovacieho poriadku v tom, že Parlament na jednej strane nepreukázal, že podmienky vyžadované na účely uplatnenia tohto ustanovenia boli splnené, a na druhej strane, že uvedené rozhodnutie nebolo dostatočne odôvodnené. To bolo koniec koncov potvrdené na pojednávaní, čo bolo zaznamenané v zápisnici.
- 20 V prvom rade treba preskúmať tretiu časť, potom spoločne prvú a druhú časť.

– O tretej časti založenej na porušení povinnosti odôvodnenia

- 21 Žalobca tvrdí, že rozhodnutie predsedníctva si nesplnilo povinnosť odôvodnenia v rozsahu, v akom po prvé neuvádza prípadný dopad v tlači alebo reakcie na politickej úrovni, po druhé nekonštatuje, že jeho vyjadrenia predstavovali podnecovanie k nenávisti a po tretie, nezohľadňuje skutočnosť, že dané vyjadrenia pôvodne vyhlásil konžský diplomat. Navyše z odôvodnenia predmetného rozhodnutia nemožno zistiť, či mimoriadne závažným spôsobom narušil plenárnu schôdzu zo 7. júna 2016, ani to, ktoré zásady definované v článku 11 rokovacieho poriadku boli porušené.
- 22 Parlament popiera túto argumentáciu.
- 23 Je potrebné pripomenúť, že povinnosť odôvodnenia je podstatnou formálnou náležitosťou, ktorú treba odlišovať od otázky opodstatnenosti odôvodnenia súvisiacej so zákonnosťou sporného aktu z meritórneho hľadiska (pozri rozsudok z 22. mája 2012, Internationaler Hilfsfonds/Komisia, T-300/10, EU:T:2012:247, bod 180 a citovanú judikatúru.) Odôvodnenie rozhodnutia je totiž formálnym vyjadrením dôvodov, na ktorých toto rozhodnutie spočíva. Toto odôvodnenie môže byť dostatočné, aj keď obsahuje chybné dôvody (pozri uznesenie z 12. júla 2012, Dover/Parlament, C-278/11 P, neuverejnené, EU:C:2012:457, bod 36 a citovanú judikatúru).
- 24 Okrem toho sa nevyžaduje, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 ZFEÚ, sa musí posudzovať nielen s ohľadom na jeho znenie, ale aj s ohľadom na jeho kontext a na všetky právne predpisy, ktoré upravujú dotknutú oblasť (pozri rozsudok z 22. mája 2012, Internationaler Hilfsfonds/Komisia, T-300/10, EU:T:2012:247, bod 181 a citovanú judikatúru).
- 25 Pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, rozhodnutie predsedníctva obsahuje tri časti. Prvá časť (body 1 až 27 rozhodnutia) uvádza skutočnosti, ktoré viedli k prijatiu predmetných sankcií, predchádzajúce vyhlásenia žalobcu, ktoré už boli predmetom sankcií, a vnútorné odvolacie konanie začaté žalobcom proti rozhodnutiu predsedu. Druhá časť (body 28 až 37 rozhodnutia) smeruje k preukázaniu, že správanie žalobcu predstavuje porušenie článku 11 rokovacieho poriadku. Napokon tretia časť (body 38 až 45 rozhodnutia) obsahuje právne posúdenie článku 166 rokovacieho poriadku.
- 26 Predovšetkým v bodoch 28 až 31 svojho rozhodnutia predsedníctvo Parlamentu po tom, čo na jednej strane pripomenulo znenie článku 11 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku a na druhej strane pôsobnosť práva na slobodu slova a prejavu, uviedlo, že toto právo možno obmedziť, ak porušuje ostatné práva, „najmä ak rani[lo] alebo urazi[lo] iné osoby“ alebo „na zabezpečenie ochrany práv alebo dobrého mena iných osôb“. V bode 32 tohto rozhodnutia predsedníctvo Parlamentu uviedlo, že zásada slobody

slova zaručená všetkým poslancom Parlamentu sa neuplatňuje na „hanlivý, urážlivý alebo neúctivý prejav“ alebo „na správanie ohrozujúce dôstojnosť Parlamentu... a predstavujúce porušenie základných hodnôt a zásad Únie“.

- 27 Pokiaľ ide o správanie vytykané žalobcovi, kritiky uvádzané Parlamentom v rozhodnutí predsedníctva sa týkali „jazyka... úmyselne urážlivého a provokatívneho, nielen voči osobám afrického pôvodu, ale aj voči celému Parlamentu“ (bod 33); „metódy citovania iných osôb... použitej úmyselne... so zámerom vyjadriť svoj vlastný názor“ (bod 34); charakteru „jednoznačne urážlivého voči adresátom“, „myšlienky donútiť ľudí pracovať z dôvodu hladu“, ktorý predstavuje „útok na dôstojnosť Parlamentu... a predstavuje porušenie hodnôt a základných zásad Únie“ (bod 36), a napokon „správania“ žalobcu, ktoré „predstavuje porušenie článku 11 [odseku] 2 [rokovacieho] poriadku, pretože nedodržalo vzájomnú úctu, porušilo hodnoty a zásady definované v základných aktoch Únie a najmä dôstojnosť Parlamentu“ (bod 37).
- 28 Bez toho, aby bolo dotknuté preskúmanie dôvodnosti rozhodnutia predsedníctva, ktoré bude vykonané v rámci prvej a druhej časti tohto žalobného dôvodu, z toho vyplýva, že toto rozhodnutie obsahuje odôvodnenie, ktoré je v súlade s požiadavkami článku 296 ZFEÚ.
- 29 V dôsledku toho treba zamietnuť tretiu časť prvého žalobného dôvodu.

– O prvej a druhej časti založených postupne na porušení slobody prejavu a porušení článku 166 rokovacieho poriadku

- 30 Žalobca v podstate uvádza, že Parlament nepreukázal, že podmienky vyžadované na účely uplatnenia článku 166 rokovacieho poriadku boli splnené a že mu teda uložil disciplinárnu sankciu pri výraznom porušení slobody prejavu, ktorá mu prináležala ako poslancovi, v súlade s ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).
- 31 V tomto ohľade po prvé tvrdí, že rozhodnutie predsedníctva obsahuje nesprávne právne posúdenie, keďže neberie dostatočne do úvahy, že jeho vyjadrenia, prednesené v rámci výkonu jeho parlamentných funkcií v Parlamente, boli súčasťou jeho politického prejavu.
- 32 Žalobca po druhé tvrdí, že rozhodnutie predsedníctva nepreukazuje, že jeho vyjadrenia skutočne narušili plenárnu schôdzu 7. júna 2016 závažným spôsobom, alebo že narušili chod Parlamentu pri porušení článku 11 rokovacieho poriadku, tak, že by sa dalo domnievať, že hmotnoprávne podmienky stanovené v článku 166 uvedeného rokovacieho poriadku boli skutočne splnené.
- 33 Žalobca po tretie tvrdí, že z odôvodnenia rozhodnutia predsedníctva vyplýva, že bol sankcionovaný aj za výroky uvedené mimo plenárnej schôdze zo 7. júna 2016 alebo v rámci výkonu svojich práv na obhajobu, ktoré nepatrili do pôsobnosti článku 166 rokovacieho poriadku.
- 34 Parlament v prvom rade uvádza, že preskúmanie platnosti rozhodnutia predsedníctva musí byť vykonané len s ohľadom na základné práva zaručené Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a predovšetkým s ohľadom na jej článok 11, ktorý zakotvuje slobodu prejavu, a na jeho výklad súdom Európskej únie. Judikatúra ESLP uvádzaná žalobcom nie je teda v prejednávanej veci uplatniteľná, ale mohla by nanajvýš slúžiť ako zdroj inšpirácie. Aj za predpokladu, že by bola uplatniteľná, nevyplývalo by z nej, že jeho sloboda prejavu je neobmedzená.
- 35 Parlament ďalej zdôrazňuje, že pri výkone právomocí stanovených v článkoch 166 a 167 rokovacieho poriadku má jeho predseda a prípadne predsedníctvo Parlamentu istú mieru voľnej úvahy. Kontrola Všeobecným súdom by sa preto mala obmedziť na preskúmanie toho, či pri výkone tejto právomoci nedošlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu alebo zneužitiu právomoci a či boli dodržané procesné záruky.

- 36 Parlament napokon tvrdí, že na rozdiel od argumentácie žalobcu rozhodnutie predsedníctva nebolo prijaté pri porušení jeho slobody prejavu a je v súlade s článkom 11 ods. 2 a 3 a článkom 166 rokovacieho poriadku. Okrem toho sa domnieva, že argumentácia žalobcu nie je vecne podložená v rozsahu, v akom toto rozhodnutie skutočne zohľadnilo skutočnosť, že jeho vyjadrenia boli prednesené v rámci výkonu jeho parlamentných funkcií.
- 37 Na úvod je potrebné konštatovať, že Parlament nemôže spochybňovať relevantnosť EDLP, ako aj judikatúry ESLP v prejednávanej veci na účely preskúmania porušenia článku 166 rokovacieho poriadku.
- 38 Hoci je totiž pravda, že EDLP nepredstavuje, pokiaľ k nemu Únia nepristúpila, právny nástroj formálne začlenený do právneho poriadku Únie (rozsudky z 26. februára 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 44, a z 3. septembra 2015, Inuit Tapiriit Kanatami a i./Komisia, C-398/13 P, EU:C:2015:535, bod 45) a že na základe toho preskúmanie platnosti sekundárneho aktu Únie treba preskúmať len vzhľadom na základné práva zaručené Chartou (rozsudok z 15. februára 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, bod 46), treba pripomenúť, že na jednej strane podľa článku 6 ods. 3 ZEÚ základné práva zaručené EDLP predstavujú súčasť práva Únie ako všeobecné zásady a na druhej strane z článku 52 ods. 3 Charty vyplýva, že práva, ktoré obsahuje, zodpovedajúce právam zaručeným v EDLP, majú rovnaký zmysel a rozsah, ako je zmysel a rozsah, aký im priznáva EDLP. Podľa znenia vysvetliviek týkajúcich sa tohto ustanovenia, ktoré v súlade s článkom 6 ods. 1 tretím pododsekom ZEÚ a článkom 52 ods. 7 Charty musia byť zohľadnené na účely jeho výkladu, zmysel a rozsah zaručených práv sú určené nielen znením EDLP, ale aj, najmä, judikatúrou ESLP (pozri rozsudok z 30. júna 2016, Toma a Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, C-205/15, EU:C:2016:499, bod 41 a citovanú judikatúru). Z týchto vysvetliviek okrem toho vyplýva, že článok 52 ods. 3 Charty sa snaží zabezpečiť potrebnú súdržnosť medzi právami obsiahnutými v Charte a zodpovedajúcimi právami zaručenými EDLP bez toho, aby tým bola narušená autonómia práva Únie a Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 28. júla 2016, JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, bod 50). Navyše treba uviesť, že táto rovnocennosť medzi slobodami zaručenými Chartou a tými zakotvenými v EDLP bola vyhlásená formálne v súvislosti so slobodou prejavu (rozsudok zo 4. mája 2016, Philip Morris Brands a i., C-547/14, EU:C:2016:325, bod 147).
- 39 Pokiaľ ide predovšetkým o slobodu prejavu, treba pripomenúť, že zastáva významné miesto v demokratických spoločnostiach a z tohto dôvodu predstavuje základné právo zaručené najmä článkom 11 Charty, článkom 10 EDLP a článkom 19 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, prijatého Valným zhromaždením OSN 16. decembra 1966 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. septembra 2011, Patriciello, C-163/10, EU:C:2011:543, bod 31).
- 40 V tomto ohľade treba pripomenúť, že z judikatúry ESLP vyplýva, že s výhradou ustanovenia článku 10 ods. 2 EDLP sa sloboda prejavu nevzťahuje len na informácie alebo myšlienky, ktoré sú prijímané so súhlasom alebo sú považované za neškodné alebo neutrálne, ale aj na tie, ktoré poburujú, šokujú, alebo znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva. Takto to vyžaduje pluralizmus, tolerancia a duch otvorenosti, bez ktorých by neexistovala demokratická spoločnosť (rozsudok ESLP, 7. december 1976, Handyside v. Spojené kráľovstvo, CE:ECHR:1976:1207JUD000549372, § 49).
- 41 Právo na slobodu prejavu však nepredstavuje absolútne privilégium a jeho výkon môže za istých podmienok podliehať obmedzeniam.
- 42 Vzhľadom na zásadný význam slobody prejavu sa jej obmedzenia však musia posudzovať striktnie a ako vyplýva z článku 10 ods. 2 EDLP, ako aj z článku 52 ods. 1 Charty, zásahy do slobody prejavu sú povolené len vtedy, ak spĺňajú trojitú podmienku. Po prvé dané obmedzenie musí byť „stanovené zákonom“. Inými slovami, inštitúcia Únie musí mať pri prijímaní opatrení, ktoré môžu obmedziť slobodu prejavu jednotlivca, na tento účel istý právny základ. Po druhé obmedzenie musí sledovať cieľ všeobecného záujmu uznaný ako taký Úniou. Po tretie dané obmedzenie nesmie byť neprimerané, čo

na jednej strane znamená, že musí byť nevyhnutné a primerané sledovanému cieľu, a na druhej strane, že nesmie zasiahnuť do podstaty tejto slobody (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júna 2017, Kiselev/Rada, T-262/15, EU:T:2017:392, body 69 a 84 a citovanú judikatúru).

- 43 Je ešte potrebné spresniť, že zásah alebo obmedzenie slobody prejavu možno považovať sa „stanovené zákonom“ len vtedy, ak je ustanovenie dostatočne presné takým spôsobom, že je možné predvídať jeho účinky a jeho adresátovi umožňuje náležite sa správať (pozri v tomto zmysle rozsudok ESLP, 17. február 2004, Maestri v. Taliansko, CE:ECHR:2004:0217JUD003974898, § 30).
- 44 Okrem toho treba uviesť, že v demokracii sú Parlament alebo porovnateľné orgány tribunami nevyhnutnými na politickú diskusiu. Zásah do slobody prejavu vykonávaný týmito orgánmi možno teda odôvodniť len naliehavými dôvodmi (rozsudok ESLP, 17. december 2002, A. v. Spojené kráľovstvo, CE:ECHR:2002:1217JUD003537397, § 79).
- 45 Navyše, ako neustále pripomína ESLP vo svojej judikatúre, sloboda prejavu poslancov má osobitný význam. Sloboda prejavu, cenná pre každého, je totiž obzvlášť cenná pre zvoleného zástupcu ľudu, ktorý zastupuje svojich voličov, upozorňuje na ich obavy a bráni ich záujmy. Zásahy do slobody prejavu opozičného poslanca, akým je žalobca, preto vyžadujú od sudcu vykonať najprísnejšie preskúmanie (rozsudok ESLP, 23. apríl 1992, Castells v. Španielsko, CE:ECHR:1992:0423JUD001179885, § 42).
- 46 Treba sa preto domnievať, že slobode prejavu poslancov musí byť priznaná zvýšená ochrana s ohľadom na podstatný význam, ktorý zohráva Parlament v demokratickej spoločnosti.
- 47 Popri zdôraznení, že každé vyjadrenie v parlamentných priestoroch si vyžaduje vysoký stupeň ochrany, však ESLP nedávno pripustil, s ohľadom na úzky vzťah, ktorý existuje medzi skutočne demokratickým charakterom politického režimu a fungovaním Parlamentu, že výkon slobody prejavu v priestoroch Parlamentu musí niekedy ustúpiť pred legitímnymi záujmami, ktorými sú ochrana riadneho priebehu parlamentnej činnosti a ochrana práv ostatných poslancov (rozsudok ESLP, 17. máj 2016, Karácsony a iní v. Maďarsko, CE:ECHR:2016:0517JUD004246113, § 138 až 141).
- 48 Treba uviesť, že ESLP na jednej strane spojil možnosť parlamentu sankcionovať správanie jedného z jeho členov s potrebou zabezpečiť riadny chod parlamentných činností a na druhej strane priznal parlamentom širokú autonómiu pri úprave spôsobu, okamihu a miesta, ktoré si poslanci zvolili na ich vyjadrenia (kontrola vykonávaná ESLP je následkom toho obmedzená), ale naproti tomu veľmi malú slobodu pri úprave obsahu vyjadrení poslancov (kontrola vykonávaná ESLP je následkom toho prísnejšia). Vo svojej judikatúre uvádza v tomto ohľade iba „určitú mieru právnej úpravy... potrebnej na účely zabránenia takým vyjadreniam, akými sú priame alebo nepriame výzvy na násilie“ (rozsudok ESLP, 17. máj 2016, Karácsony a iní v. Maďarsko, CE:ECHR:2016:0517JUD004246113, § 140).
- 49 Na jednej strane z toho vyplýva, že rokovací poriadok parlamentu môže stanoviť možnosť sankcionovať vyjadrenia poslancov iba v prípade, že by tým ohrozovali riadne fungovanie Parlamentu alebo predstavovali vážne riziko pre spoločnosť, ako sú výzvy na násilie alebo rasovú nenávisť.
- 50 Na druhej strane právomoc priznaná parlamentom uložiť disciplinárne sankcie na účely zabezpečenia riadneho výkonu ich činností alebo ochrany istých práv, základných zásad alebo slobôd by sa mala zosúladiť s potrebou zabezpečiť rešpektovanie slobody prejavu poslancov.
- 51 Treba preto pri zohľadnení osobitného významu slobody prejavu poslancov a striktných hraníc, v ktorých možno obmedziť túto slobodu, overiť v súlade so zásadami stanovenými judikatúrou ESLP v tomto kontexte, či uložením predmetnej disciplinárnej sankcie Parlament dodržal podmienky stanovené v článku 166 ods. 1 svojho rokovacieho poriadku.

- 52 Pokiaľ ide o prejednávaniu veci, rokovací poriadok v znení platnom v čase skutkových okolností, tak ako ho uplatnilo predsedníctvo Parlamentu, stanovuje v kapitole VII s názvom „Opatrenia, ktoré sa majú prijať v prípade nedodržiavania pravidiel správania poslancov“ okamžité opatrenia, ktoré môže prijať predseda na obnovenie poriadku (článok 165 rokovacieho poriadku) a disciplinárne sankcie, ktoré môže prijať predseda Parlamentu voči poslancovi (článok 166 rokovacieho poriadku).
- 53 Podľa článku 166 ods. 1 rokovacieho poriadku, ktorý bol uplatnený v prejednávanej veci, predseda Parlamentu prijme odôvodnené rozhodnutie ukladajúce primeranú sankciu „v prípadoch závažného narušenia poriadku alebo chodu Parlamentu porušením zásad stanovených v článku 11...“.
- 54 Treba zdôrazniť, že znenie článku 166 ods. 1 rokovacieho poriadku sa líši podľa jazykových verzií tohto nariadenia. Na rozdiel od francúzskej jazykovej verzie tohto ustanovenia predloženej Parlamentom na žiadosť Všeobecného súdu a citovanej v bode 53 vyššie, ako aj v bode 38 rozhodnutia predsedníctva, ako aj, predovšetkým, nemeckej, talianskej, španielskej, holandskej a gréckej jazykovej verzie, anglická jazyková verzia nespomína narušenie „poriadku“ alebo „chodu“ Parlamentu, ale používa výraz „disruption of Parliament“. Podľa Parlamentu sa tento výraz nevzťahuje iba na parlamentnú činnosť v rokovacej sále, ale označuje širšiu situáciu, než je schôdza, zahŕňajúc aj dosah na jeho reputáciu alebo jeho dôstojnosť ako inštitúcie.
- 55 V tomto ohľade treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry nevyhnutnosť jednotného výkladu ustanovenia v prípade rozdielnosti medzi jeho rôznymi jazykovými verziami vyžaduje, aby sa dotknuté ustanovenie vykladalo v závislosti od kontextu a účelu právnej úpravy, ktorej je súčasťou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. novembra 2016, Bayer CropScience a Stichting De Bijenstichting, C-442/14, EU:C:2016:890, bod 84 a citovanú judikatúru).
- 56 Vyplýva z toho, že stanovisko zastávané Parlamentom na pojednávaní, podľa ktorého je potrebné vychádzať z anglickej verzie článku 166 rokovacieho poriadku na účely výkladu vôle normotvorcu a všetkých jazykových verzií, nemôže uspieť.
- 57 Vzhľadom na jeho kontext a účel sa článok 166 rokovacieho poriadku totiž vzťahuje na prípad narušenia riadneho chodu Parlamentu alebo parlamentnej činnosti a smeruje teda k sankcionovaniu správania poslanca zúčastňujúceho sa na schôdzi parlamentu alebo parlamentnej činnosti, ktoré by mohlo narušiť ich priebeh. Tento výklad zodpovedá napokon, ako to bolo pripomenuté v bodoch 48 až 50 vyššie, všeobecnému cieľu sledovanému disciplinárnym poriadkom parlamentu, ktorého zákonný charakter bol uznaný ESĽP (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 17. máj 2016, Karácsony a iní v. Maďarsko, CE:ECHR:2016:0517JUD004246113, § 138 až 140).
- 58 Okrem toho treba uviesť, že znenie článku 166 rokovacieho poriadku smeruje k názoru, že oba prípady môžu byť sankcionované, a síce tak „závažné narušenie poriadku“, ako aj „narušenie chodu Parlamentu porušením zásad stanovených v článku 11...“.
- 59 V tomto ohľade treba konštatovať, že ani z rozhodnutia predsedníctva, ani z písomností účastníkov konania nevyplýva, že vyjadrenia žalobcu v Parlamente na plenárnej schôdzi 7. júna 2016 spôsobili akékoľvek narušenie tejto schôdze v zmysle prvej alternatívy uvedenej v článku 166 ods. 1 rokovacieho poriadku. Uvedené rozhodnutie sa obmedzuje najvyššie na uvedenie toho, že podpredsedníčka Parlamentu predsedajúca rokovaniu napomenula žalobcu v nadväznosti na jeho prejav a že istá poslankyňa uplatnila postup – úplne obvyklý a nepreukazujúci akékoľvek narušenie rokovania – „modrej karty“ na účely vyžiadania si od žalobcu, aby predložil dôkazy na podporu svojich tvrdení.
- 60 Navyše Parlament v rámci svojich písomných odpovedí na otázky Všeobecného súdu, ako aj na pojednávaní potvrdil, že počas plenárnej schôdze 7. júna 2016 a v rámci súvisiacich rokovaní nedošlo v sále v nadväznosti na prejav žalobcu k žiadnemu závažnému narušeniu chodu Parlamentu. Parlament však potvrdil, že na prípad žalobcu sa predsa len vzťahuje druhá alternatíva uvedená

v článku 166 ods. 1 rokovacieho poriadku, a síce „narušenie chodu“ Parlamentu, ktoré bolo priamym následkom porušenia zásad stanovených v článku 11 tohto rokovacieho poriadku, stanovujúceho pravidlá správania poslancov. Parlament v tejto súvislosti tvrdil, že „narušenie“, ktoré odôvodňovalo uloženie disciplinárnych sankcií voči žalobcovi, sa prejavilo mimo schôdze, prostredníctvom útoku na jeho reputáciu a jeho dôstojnosť ako inštitúcie. Parlament okrem toho spresnil, že narušenie chodu stanovené v článku 166 ods. 1 rokovacieho poriadku sa neobmedzuje na rokovania alebo činnosť v rámci budovy, ale že mu je potrebné priznať širší význam zahŕňajúci Parlament ako celok, jeho dôstojnosť, reputáciu, a teda jeho fungovanie.

- 61 Táto argumentácia nemôže uspieť.
- 62 Po prvé treba konštatovať, že tvrdenie Parlamentu na pojednávaní, podľa ktorého sa na situáciu žalobcu vzťahuje druhá alternatíva uvedená v článku 166 ods. 1 rokovacieho poriadku, a síce narušenie chodu Parlamentu, nevyplýva z rozhodnutia predsedníctva, ktoré neuvádza spresnenie o konkrétnom dôvode porušenia, ktoré bolo v prejednávanej veci určené spomedzi dôvodov uvedených v danom ustanovení. Okrem toho v bode 40 tohto rozhodnutia je potvrdené porušenie zásad stanovených v článku 11 rokovacieho poriadku a tým existencia závažného narušenia poriadku alebo chodu Parlamentu. V tomto ohľade stačí pripomenúť, že je to skutočne článok 166 rokovacieho poriadku, a nie jeho článok 11, ktorý spresňuje podmienky, za ktorých možno poslancovi uložiť sankciu. Článok 11 tohto rokovacieho poriadku totiž stanovuje pravidlá správania, pripomínajúc zásady a hodnoty, podľa ktorých sa musia poslanci správať, pričom sa obmedzuje na spresnenie, že nedodržiavanie týchto pravidiel môže viesť k uplatneniu opatrení v súlade s článkami 165, 166 a 167 rokovacieho poriadku. Vyplýva z toho, že záver vyvodený v bode 40 rozhodnutia predsedníctva, podľa ktorého porušenie zásad stanovených v článku 11 tohto rokovacieho poriadku vedie *ipso facto* ku konštatovaniu „závažného narušenia poriadku alebo chodu Parlamentu“, vôbec nevyplýva z daného ustanovenia.
- 63 Po druhé, pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa narušenia chodu Parlamentu, treba uviesť, že hoci článok 166 ods. 1 rokovacieho poriadku odkazuje na zásady stanovené v článku 11 tohto rokovacieho poriadku, doslovný výklad prvého z týchto ustanovení by viedol k záveru, že porušenie uvedených zásad nepredstavuje samostatný dôvod obvinenia, ale dodatočnú podmienku nevyhnutnú na to, aby bolo možné sankcionovať narušenie chodu Parlamentu, čo Parlament okrem toho potvrdil na pojednávaní. Vyplýva z toho, že pokiaľ by porušenie zásad stanovených v článku 11 rokovacieho poriadku bolo preukázané, nemôže byť samo ako také sankcionované, ale len v prípade, že sa spája s narušením chodu Parlamentu, čo Parlament tiež potvrdil na pojednávaní.
- 64 Po tretie na rozdiel od tvrdení Parlamentu uvedených na pojednávaní, narušenie chodu Parlamentu uvedené v článku 166 ods. 1 rokovacieho poriadku, ktoré by sa uskutočnilo mimo rokovacej sály, vzhľadom na ohlas, ktorý mali vyjadrenia žalobcu mimo Parlamentu, nemožno chápať ako narušenie reputácie alebo dôstojnosti Parlamentu ako inštitúcie. Napokon rozhodnutie predsedníctva neuvádza žiaden údaj v tomto zmysle a neobsahuje žiadne posúdenie kritérií, ktoré mohli predsedníctvo Parlamentu priviesť ku konštatovaniu údajného narušenia dôstojnosti Parlamentu. Navyše z dôvodu absencie definície objektívnych kritérií na účely posúdenia existencie takejto zásahu a vzhľadom na prinajmenšom nejasný charakter pojmu „dôstojnosť Parlamentu“ alebo narušenie dôstojnosti, ako aj na širokú mieru úvahy, ktorou disponuje Parlament v tejto oblasti, by takýto výklad mal za následok svojevoľné obmedzenie slobody prejavu poslancov.
- 65 Treba navyše uviesť, že článok 11 ods. 2 prvý pododsek rokovacieho poriadku sa týka „správania“ poslancov a stanovuje, že toto správanie musí rešpektovať určité povinnosti, a síce musí byť založené na vzájomnej úcte, hodnotách a princípoch Únie stanovených v Zmluvách, rešpektovať dôstojnosť Parlamentu, nesmie narúšať riadny priebeh parlamentnej činnosti a poriadok v priestoroch Parlamentu. Aj článok 166 ods. 2 tohto rokovacieho poriadku sa týka správania poslancov a stanovuje, že pri jeho posudzovaní sa berie do úvahy, či je správanie mimoriadne, opakované alebo trvalé, ako aj

stupeň jeho závažnosti, na základe prílohy XV usmernení, ktoré tvoria prílohu k tomuto rokovaciemu poriadku. Naproti tomu sa tam nespomínajú vyjadrenia, príhovory alebo prejavy, a teda nemôžu byť ako také predmetom sankčného opatrenia.

- 66 Tento výklad je posilnený článkom 11 ods. 3 prvým pododsekom rokovacieho poriadku, podľa ktorého „uplatnenie tohto článku nijako nebráni živým parlamentným diskusiám ani slobode prejavu poslancov“. Okrem toho tento výklad článku 11 ods. 2 daného rokovacieho poriadku je podporený nedávnou zmenou rokovacieho poriadku Parlamentu, ktorá nadobudla účinnosť 16. januára 2017, sledujúcou rozšírenie pôsobnosti disciplinárnych sankcií. Výslovný zákaz každého hanlivého, rasistického alebo xenofóbneho vyjadrovania sa alebo správania sa bol doplnený do nového článku 11 ods. 3 druhého pododseku rokovacieho poriadku. Navyše odsek 3 prvý pododsek článku 11 rokovacieho poriadku, teraz článok 11 ods. 4 prvý pododsek tohto rokovacieho poriadku, bol tiež zmenený a stanovuje, že „uplatnenie tohto článku inak nebráni živým parlamentným diskusiám ani slobode prejavu poslancov“. Vyplýva z toho, že pokiaľ ide o prejednávanú vec, aj za predpokladu, že sa vyjadrenia uvedené v rámci parlamentných funkcií môžu prirovnáť k správaniu sa a z tohto dôvodu mohli predstavovať porušenie zásad stanovených v článku 11 ods. 2 rokovacieho poriadku v znení uplatniteľnom v čase skutkových okolností, nemôžu byť predmetom sankcie pri absencii mimoriadne závažného narušenia poriadku alebo chodu Parlamentu.
- 67 Navyše rozlíšenie stanovené v bode 1 prílohy XV usmernení, na ktoré odkazuje článok 166 ods. 2 rokovacieho poriadku (pozri bod 65 vyššie), medzi správaniami vizuálnej povahy, ktoré možno na jednej strane za určitých okolností tolerovať, a správaniami, „ktoré aktívnym spôsobom narušujú akúkoľvek parlamentnú činnosť“ na strane druhej, neumožňuje domnievať sa, že vyjadrenia prednesené na plenárnej schôdzi môžu byť zahrnuté do tejto poslednej kategórie a z tohto dôvodu sankcionované pri absencii konštatovania mimoriadne závažného narušenia poriadku alebo chodu Parlamentu.
- 68 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy, ako aj osobitný význam, ktorý má sloboda prejavu poslancov a striktné hranice, za ktorých ju možno obmedziť, pripomenuté v bodoch 37 až 50 vyššie, články 11 a 166 rokovacieho poriadku v znení uplatniteľnom na prejednávanú vec sa majú vykladať tak, že neumožňujú sankcionovať poslanca z dôvodu vyjadrení prednesených v rámci jeho parlamentných funkcií. Aj za predpokladu, že by tieto vyjadrenia mohli byť považované za správanie poslanca, v nijakom prípade nemohli byť predmetom sankcií vzhľadom na absenciu mimoriadne závažného narušenia poriadku alebo chodu Parlamentu, pri porušení článku 11 rokovacieho poriadku.
- 69 Za týchto podmienok a napriek osobitne šokujúcemu charakteru výrazov použitých žalobcom v jeho vystúpení na plenárnej schôdzi 7. júna 2016 mu Parlament v prejednávanej veci nemohol uložiť disciplinárnu sankciu na základe článku 166 ods. 1 svojho rokovacieho poriadku. Navyše Parlament nemohol účinne uvádzať, tak ako to urobil na pojednávaní, že to, čo sankcionoval, bol v skutočnosti jazyk použitý žalobcom pri jeho prejave, a nie obsah tohto prejavu, vzhľadom najmä na formuláciu bodov 34 a 36 rozhodnutia predsedníctva, ktoré odkazujú na „zámer [žalobcu] vyjadriť svoj vlastný názor“ alebo na „myšlienku“ vyjadrenú žalobcom.
- 70 Navyše, aj keby sa konštatovalo, že narušenie chodu nebolo obmedzené *stricto sensu* na rokovaciu sálu, vzhľadom na skutočnosť, že odkaz na „poriadok“ v článku 166 ods. 1 rokovacieho poriadku existuje iba v súvislosti s prvou alternatívou, teda pri závažnom narušení, taká široká definícia, ako je tá obhajovaná Parlamentom, by nemohla uspieť z dôvodov uvedených v bode 64 vyššie.
- 71 Z vyššie uvedeného vyplýva, že prvému žalobnému dôvodu treba vyhovieť bez toho, aby bolo potrebné vyjadriť sa k argumentácii žalobcu, podľa ktorej bol sankcionovaný aj za vyjadrenia prednesené mimo schôdze parlamentu zo 7. júna 2016 alebo v rámci výkonu jeho práva na obhajobu.

72 Vzhľadom na vyššie uvedené treba vyhovieť druhému bodu návrhov a zrušiť rozhodnutie predsedníctva bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné žalobné dôvody uvádzané na podporu návrhov na zrušenie. Za týchto podmienok nie je potrebné rozhodnúť o prijatí opatrenia na zabezpečenie priebehu konania, ktoré navrhol žalobca a ktoré sa vzťahovalo na druhý žalobný dôvod.

O návrhoch na náhradu škody

73 Na podporu svojich návrhov na náhradu škody žalobca uvádza, že zrušenie rozhodnutia predsedníctva mu neumožní získať náhradu celej utrpenej škody. Navrhuje na jednej strane náhradu finančnej škody vyplývajúcej zo straty nároku na denný príspevok, zodpovedajúcej sume 3 060 eur. Na druhej strane navrhuje zaviazat' Parlament na zaplatenie sumy vo výške 10 000 eur ako náhrady nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z prerušenia jeho účasti na činnostiach Parlamentu, ako aj z poškodenia jeho povesti a vážnosti.

74 Parlament tvrdí, že návrh na náhradu finančnej škody je neprípustný. Okrem toho sa domnieva, že zrušenie rozhodnutia predsedníctva by predstavovalo primeranú náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu. Subsidiárne sa domnieva, že primeranou by bola suma v maximálnej výške 1 000 eur.

75 Pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, v prvom rade v súvislosti s návrhom na náhradu finančnej škody vyplývajúcej zo straty nároku na denný príspevok stačí uviesť, že žalobca nevysvetľuje, ako mu okolnosť, že mu už bola uložená predmetná sankcia, dokonca aj v prípade zrušenia rozhodnutia predsedníctva, neumožní získať náhradu celej škody, o to viac, že sa obmedzuje na návrh na zaplatenie sumy zodpovedajúcej náhrade škody, ktorú by získal v prípade absencie uloženej sankcie, teda sumy 3 060 eur. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia predsedníctva a v súlade s článkom 266 ZFEÚ je Parlament príslušný prijať opatrenia potrebné na výkon tohto rozsudku, čo zahŕňa zaplatenie súm zodpovedajúcich dennému príspevku, ktorého vyplácanie bolo prerušené.

76 Vyplýva z toho, že návrh na náhradu finančnej škody treba zamietnuť.

77 Pokiaľ ide po druhé o návrh na náhradu nemajetkovej ujmy údajne utrpenej žalobcom, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry samotné zrušenie protiprávneho aktu môže predstavovať primeranú a v zásade dostatočnú náhradu celej nemajetkovej ujmy, ktorú tento akt mohol spôsobiť (rozsudky z 9. júla 1987, Hochbaum a Rawes/Komisia, 44/85, 77/85, 294/85 a 295/85, EU:C:1987:348, bod 22, a z 9. novembra 2004, Montalto/Rada, T-116/03, EU:T:2004:325, bod 127), neplatí to vtedy, keď žalobca preukáže, že mu vznikla nemajetková ujma, ktorú možno oddeliť od protiprávnosti odôvodňujúcej zrušenie a ktorá nemôže byť v plnom rozsahu napravená týmto zrušením (pozri rozsudok z 25. júna 2015, EE/Komisia, F-55/14, EU:F:2015:66, bod 46 a citovanú judikatúru).

78 Pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, nič v spise neumožňuje dospieť k záveru, že rozhodnutie predsedu a rozhodnutie predsedníctva boli prijaté za podmienok, ktoré spôsobili nemajetkovú ujmu žalobcovi nezávisle na zrušenom akte. Z tohto dôvodu treba návrh na náhradu nemajetkovej ujmy zamietnuť.

O trovách

79 Podľa článku 134 ods. 3 rokovacieho poriadku, ak mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania, každý z nich znáša svoje vlastné trovy konania. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci sa vyhovel iba návrhu na zrušenie, je namieste rozhodnúť, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (šiesta rozšírená komora)

rozhodol takto:

- 1. Rozhodnutie predsedníctva Európskeho parlamentu z 1. augusta 2016 sa zrušuje.**
- 2. Návrh na náhradu škody sa zamieta.**
- 3. Janusz Korwin-Mikke a Parlament znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Berardis

Papasavvas

Spielmann

Csehi

Spineanu-Matei

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 31. mája 2018.

Podpisy